

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
SVEIKATOS DRAUDIMO
ĮSTATYMO NR. I-1343 32 ir 35 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Vienas iš svarbiausių įstaigų kokybiškos veiklos požymių yra skaidrus, efektyvus bei atskaitingas valdymas. Siekiant įgyvendinti įstaigos išsikeltus tikslus ir uždavinius, būtina, kad priežiūros ir vadovaujančias pareigas užimantys asmenys turėtų asmeninių gebėjimų, imtųsi lyderystės bei dėtų pastangas įgyvendinti pokyčius ir įstaigos efektyvinimo naujausius standartus.

Viešojo sektoriaus patirtis rodo, kad ilgai tai pačiai įstaigai vadovaujantys vadovai ar organai deda mažiau pastangų siekiant prisitaikyti prie besikeičiančių viešojo valdymo pokyčių, nelinkę diegti naujoves bei gerąsias įstaigų valdymo praktikas, lemiančias ir didesnį įstaigų veiklos skaidrumą bei efektyvumą. „Amžino“ vadovo pareigos ir nusistovėję dogmatiški vadovavimo principai turi reikšmingos įtakos neefektyviai įstaigų veiklai, užkertančiai kelią racionaliam valstybės turto valdymui.

Šiuo metu teritorinės ligoninės kasos direktorių, stebėtojų tarybos pirmininkų kadencijų skaičiaus ar trukmės bei stebėtojų tarybos narių kadencijų neriboja joks teisės aktas. Pagal teikiamą pasiūlymą, tas pats asmuo negalės būti teritorinės ligoninės kasos direktoriumi daugiau nei dvi ketverius metus trunkančias kadencijas iš eilės. Taip pat stebėtojų narių bei stebėtojų pirmininkų kadencijos bus apribotos dviem ketverius metus trunkančiomis kadencijomis iš eilės. Tokiu būdu bus užtikrinama vadovų bei įstaigų organų rotacija ir kaita.

Įvedus teritorinių ligonių kasų direktorių bei stebėtojų tarybos narių ir pirmininkų kadencijų skaičiaus ribojimą teritorinėje ligonių kasose bus sprendžiama „amžinų“ direktorių, stebėtojų tarybos narių ir pirmininkų problema. Pažymėtina tai, kad daugelyje viešojo sektoriaus įstaigų (Valstybės kontrolė, teismai, prokuratūros, Konkurencijos taryba ir kt.) vadovų kadencijos jau yra ribojamos – vadovų įstaigų veiklą reglamentuojančiuose specialiuose įstatymuose ir nuostatuose ribojamas kadencijų vadovavimo skaičius.

Šiandien galiojantis teisinis reguliavimas neužtikrina teritorinių ligonių kasų direktorių, stebėtojų tarybos narių ir pirmininkų savalaikės kaitos, neturi pakankamai teisinių mechanizmų užtikrinti rotacijos, kokybiškos įstaigos valdymo ir priežiūros.

Įstatymo projektu yra siekiama:

- (a) skatinti teritorinių ligonių kasų veiklos progresą, pažangą, efektyvesnę įstaigų priežiūrą įvedant visų teritorinių ligonių kasų direktoriams, stebėtojų tarybos nariams bei pirmininkams kadencijas;
- (b) užtikrinti ir skatinti teritorinių ligonių kasų tarybos narių ir pirmininkų rotaciją, kaitą bei skaidrumą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorė – Lietuvos Respublikos Seimo narė Ieva Pakarklytė.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu Lietuvos Respublikos Sveikatos draudimo įstatymas nenumato, kad teritorinės ligonių kasos direktoriaus, stebėtojų tarybos pirmininko bei stebėtojų narių kadencijos skaičius bei trukmė būtų ribojama.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Šiomis Sveikatos draudimo įstatymo pataisomis siūloma nustatyti teritorinių ligoninių kasų direktorių, stebėtojų tarybos narių ir pirmininkų maksimalias kadencijų ribas.

Tikimasi, kad įvedus kadencijas teritorinėms ligoninių kasų direktorių, stebėtojų narių ir pirmininkų ribas, įstaigos galės efektyviau vykdyti joms pavestas funkcijas, kokybiškai įgyvendinti reformas bei skatinti tarybos narių ir pirmininkų rotaciją, kaitą ir skaidrumą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų priimto įstatymo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Įstatymo projektas turės teigiamą įtaką kriminogeninei situacijai bei mažins galimas korupcijos apraiškas.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas Įstatymo projektas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jų plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymą turės būti patikslintas Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus 2021 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 1K-141 „dėl teritorinių ligonių kasų nuostatų patvirtinimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo įgyvendinimui neprireiks papildomų valstybės, savivaldybės ar kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Kadencija“, „pirmininkas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Teikia Seimo nariai:

Ieva Pakarklytė